

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **S. K.**

dotyczącej wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 kwietnia 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 25 października 2022 r., sygn. IX Ka 781/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 3 marca 2022 roku, sygn. akt IX K 1482/21

1. uchyla w zaskarżonej części wyroki sądów obu instancji i na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie o wydanie wyroku łącznego w tym zakresie umarza;

2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

UZASADNIENIE

S. K. został skazany wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 26 września 2019 roku, sygn. II K 1187/19, za czyn z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od 29 czerwca 2018 roku do 20 sierpnia 2019 roku, na karę 1 roku ograniczenia wolności; postanowieniem z dnia 16 czerwca 2020 roku zarządzono wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w zamian za niewykonaną karę ograniczenia wolności;
2. Sądu Rejonowego Kraków – Krowodrza w Krakowie z dnia 4 września 2020 roku, sygn. II K 811/20, za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k., popełnionych w dniu 7 marca 2020 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 28 września 2020 roku, sygn. II K 857/20, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., popełnione w dniu 18 marca 2019 roku, na karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności;
4. Sądu Rejonowego Kraków – Nowa Huta w Krakowie z dnia 25 lutego 2021 roku, sygn. II K 1115/20, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 4 grudnia 2019 roku, na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;
5. Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 26 października 2021 roku, sygn. IX K 722/21, za czyn z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od 21 sierpnia 2019 roku do 11 marca 2021 roku, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 3 marca 2022 roku, sygn. IX K 1482/21, Sąd Rejonowy w Kielcach połączył skazanemu S. K. kary ograniczenia wolności wymierzone wyrokami opisanymi powyżej w pkt 1 i 3 i wymierzył mu karę łączną 2 lat ograniczenia wolności. Nadto połączył kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanym w pkt 2 i 4 i wymierzył karę łączną 1 roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację odnośnie do wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności wniósł obrońca. Wyrokiem z dnia 25 października 2022 roku, sygn. akt IX Ka 781/22, Sąd Okręgowy w Kielcach utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego – art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu w dniu 10 lutego 2023 roku wyroku łącznego, obejmującego skazania wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze: z dnia 10 września 2020 roku, sygn. II K 356/20, z dnia 8 grudnia 2020 roku, sygn. VII K 368/20 oraz z dnia 9 grudnia 2020 roku, sygn. VII K 586/20, które to skazania zostały już wcześniej objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 8 czerwca 2022 roku, sygn. VII K 68/22, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 29 listopada 2022 roku, sygn. VII Ka 1009/22, co skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Stosownie do treści art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicatae*) albo wcześniej wszczęte toczy się (*lis pendens*). Wskazana przeszkoda procesowa ma pełne odniesienie do postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Warunkiem zachowania wymaganej w takim wypadku tożsamości podmiotowo-przedmiotowej, poza tą samą osobą skazanego, jest to, aby prowadzone postępowania odnosiły się do tych samych wyroków jednostkowych, a więc orzeczeń obejmujących te same czyny tego samego skazanego. Na organie procesowym spoczywa zaś obowiązek rozważenia wystąpienia określonych w art. 17 § 1 k.p.k. przesłanek warunkujących dopuszczalność postępowania karnego na każdym etapie postępowania karnego, bez konieczności odsyłania do odpowiedniego stosowania przepisów wskazanych w art. 574 k.p.k. (wyrok SN z dnia 3 października 2005 r., sygn. V KK 151/05, LEX nr 157208).

Jak słusznie zauważa skarżący, wobec S. K. zapadły dwa prawomocne wyroki łączne. Pierwszy z nich wydany został przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie w dniu 27 maja 2022 roku, sygn. II K 403/21 i uprawomocnił się w dniu 4 czerwca 2022 roku. Drugi, analizowany w niniejszym postępowaniu, wydany został przez Sąd Rejonowy w Kielcach w dniu 3 marca 2022 roku, sygn. IX K 1482/21, niemniej z uwagi na wywiedzenie apelacji uprawomocnił się dopiero w dniu 25 października 2022 roku.

Konfrontacja obu tych orzeczeń nie pozostawia wątpliwości, iż węzłami kar łącznych pozbawienia i ograniczenia wolności objęto w nich te same skazania. Tym samym wobec osoby S. K. zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kar łącznych objęto te same skazania. Oczywistym jest zatem, że wyrok łączny Sądu Rejonowego w Kielcach o sygn. IX K 1482/21 oraz utrzymujący go w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 25 października 2022 roku, sygn. IX Ka 781/22 dotknięte były bezwzględny uchyleniem przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., wynikającym z powagi rzeczy osądzonej – art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Powyższa okoliczność nakazała uchylenie w zaskarżonej części wyroku sądu odwoławczego oraz utrzymanie nim w mocy części wyroku sądu rejonowego, z jednoczesnym zaznaczeniem, iż wykonaniu podlegał będzie wyrok łączny Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie w dniu 27 maja 2022 roku, sygn. akt II K 403/21, gdyż nie utracił on mocy na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2021 r., II KK 419/20, LEX nr 3267921).

Dostrzec przy tym trzeba, że zakres postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w analizowanej sprawie Sądu Rejonowego w Kielcach był szerszy, albowiem wzbogacony o skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 26 października 2021 roku, sygn. IX K 722/21. Dawало to co do zasady podstawę do prowadzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, a zatem Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 3 marca 2022 roku (w punkcie VI) na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie dotyczące tej sprawy umorzył, a Sąd Okręgowy w Kielcach rozstrzygnięcie to utrzymał w mocy. Ta część wyroku nie została objęta zakresem kasacji, pozostaje zatem zasadniczo poza analizą Sądu Najwyższego.

Stwierdzić jednak należało, iż skazanie w sprawie Sądu Rejonowego w Kielcach o sygn. IX K 722/21 faktycznie nie podlega łączeniu z innymi skazaniami, już uwzględnionymi w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie pod sygn. akt II K 403/21, gdyż czyn nim objęty popełniony został w okresie od 21 sierpnia 2019 roku do 11 marca 2021 roku, a zatem po zapadnięciu wcześniejszych, potencjalnie mogących podlegać łączeniu wyroków, po myśli art. 85 § 1 k.k. Powyższe stwierdzenie ma znaczenie dla treści rozstrzygnięcia kasacyjnego o charakterze następczym. Sąd Najwyższy uznał bowiem, iż całość postępowania w zaskarżonym zakresie winna zostać umorzona na podstawie art. 572 k.p.k. z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego, co też po uchyleniu zaskarżonych części wyroków sądów obu instancji uczynił. Umorzenie postępowania jedynie z uwagi na stwierdzenie okoliczności, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wywołałoby skutek w postaci realnego pozostawienia bez rozstrzygnięcia możliwości połączenia skazań ze spraw objętych wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie sygn. II K 403/21 ze skazaniem będącym przedmiotem wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach o sygn. IX K 722/21. Dopiero rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego oparte o treść art. 572 k.p.k. pozwala zakończyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w niniejszej sprawie w sposób kompleksowy.

W myśl przepisu art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 626 § 1 k.p.k., przy uwzględnieniu charakteru wydanego orzeczenia następczego, rozstrzygnięto o kosztach procesu w przedmiocie wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa.

[J.J.]

[ał]

Małgorzata Bednarek Wiesław Kozielowicz Adam Roch